

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

1928 йил 11 декабрда асос солинган

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

Эркин нархда сотилади

ИНТЕГРАЦИЯНИ МУСТАҲКАМЛАШ ЙЎЛИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 17 январь кuni Оқсаройда Евроосий иқтисодий ҳамжамияти (ЕврАзЭС) Бош котиби Григорий Рапотани қабул қилди.

Маълумки, Ислам Каримовнинг 2005 йил 6-7 октябрь кунлари Россия Федерациясининг Санкт-Петербург шаҳрига ташрифи чоғида Ўзбекистоннинг мазкур ҳамжамиятга аъзо бўлиши тўғрисида келишиб олинган эди. Мамлакатимиз раҳбари бунга изоҳ берар экан, Евроосий иқтисодий ҳамжамияти ва "Марказий Осиё ҳамкорлиги" (МОХТ) ташкилотининг мақсад ва вазифаларининг бир хил эканлигини таъкидлаган эди.

Шу сабабли, Ислам Каримовнинг ҳаракатлар такрорланишига, ортинча сарф-ҳаражат ҳамда ташкилий ишларга йўл қўймаслик учун икки тузилмани бирлаштириш ва янги шаклланган ЕврАзЭС доирасида интеграцияни ривожлантириш тўғрисидаги таклифи бир овоздан қўллаб-қувватланди.

Евроосий иқтисодий ҳамжамияти 2000 йил октябрь ойида Беларус, Қозғистон, Қирғизистон, Россия ва Тожикистон раҳбарлари имзолаган шартнома асосида тузилган. Ҳозир у самарали фаолият юритаётган ташкилотлар сифатида жой олган. Мисол учун ҳамжамият доирасида Божхона иттифоқини ташкил этиш билан боғлиқ барча масалалар жорий йил охиригача ўз ечимини топиши кутилмоқда. Учинчи давлатлардан импорт қилинадиган маҳсулотларга нисбатан божхона тарифларини бирхиллаштириш ҳаракати фаол давом этмоқда. Утган

йил якунлари бўйича қаралса, тарифларнинг 60 фоизи бирхиллаштирилган. Яқин келажакда мазкур кўрсаткични 75 фоизгача етказиш кўзда тутилмоқда. Бу эса 12 мингга яқин турдаги маҳсулот демакдир. Ҳамжамият фаолиятининг самараси сифатида фуқароларнинг визасиз борди-келди тизими жорий қилинган, олий ўқув юрталарига тўсиқларсиз кириши имконияти яратилган, дипломларни ўзаро тан олиш тартиби мавжудлиги каби кўплаб ижтимоий қулайликларни ҳам келтириш мумкин.

Оқсаройдаги учрашувда Президент Ислам Каримов ҳамжамиятнинг навбатдаги саммити кун тартибидagi асосий масала Ўзбекистоннинг унга расман аъзо бўлиб кириши билан боғлиқ бўлишини таъкидлади. Мазкур учрашув ана шу жараён билан боғлиқ ташкилий масалалар юзасидан фикр алмашиш учун қулай имконият эканлигини қайд этди.

Г.Рапота самимий қабул учун Президентимизга миннатдорлик билдирди ва Ўзбекистоннинг аъзо бўлиб кириши билан ҳамжамият фаолияти самарадорлигини янада ошириш имкониятларини кўпайишини алоҳида таъкидлади.

Сўхбат чоғида Евроосий иқтисодий ҳамжамияти доирасида интеграция жараёнларини янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Ў.А.

Президент табригини ўқиб

ОСОЙИШТА ЮРТ - ОБОД ЮРТ

Истиклолнинг дастлабки йиллариданоқ мамлакатимизнинг ҳудудий яхлитлигини, сарҳадларимиз дахлсизлигини таъминлашга қодир бўлган миллий армияни яратиш долзарб ва устувор вазифага айланди.

Шу боис Президентимиз юрт ҳавфсизлигини таъминлай оладиган, уни ҳимоя қилишга шай турадиган Куролли Кучларни барпо этишга алоҳида эътибор бериб келмоқда. Бу соҳада амалга оширилаётган ислох лозим бўлган бугун ўз самарасини бермоқда. Юртбошимиз Ватан ҳимоячиларига йўллаган байрам табригиди: «Куролли Кучларимиз доимо мамлакатимиз озодлиги ва мустақиллигининг, кенг миқёсдаги демократик ўзгаришларини амалга ошириш ва фуқаролик ҳамжамияти шакллантириш, муқаддас заминимизда тинчлик ва оқилолликни таъминлашнинг ишончли кафолати бўлиб келмоқда ва бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолади», деб эътироф этдилар.

— Президентимизнинг байрам табриги мени юксак гурур ва ифтихор уйғотди, — дейди за-

ҳирадаги оддий аскар, белбоғли кураш бўйича жаҳон чемпиони Дилмурод Рўзиев. — Спортга болаликдан қизиқмаган. Шу кунгача бу соҳада нимагаки эришиб бўлсам, шубҳасиз, давлатимиз томонидан биз ёшларга кўрсатилган ғамхўрлик ва яратилган қулай имкониятлар натижасидир. Бир йил муқаддам сафарбарлик қаҳирувни резерви бўйича ҳарбий хизматни ўтадим. Табрикда, Юртбошимиз бу хизмат хусусида тўхталиб, у ёшларимиз учун бошланғич ҳарбий тайёргарликни эгаллаш ва чиниқлик мактаби эканлигини таъкидладилар. Ҳарбий соҳада амалга оширилаётган ислохлар иштирокис бўлганлигим мени яна бир бор тўлқинлантирди. Ҳозирда ўз туғилиб ўсган диёримда йигитлик бурчини адо этаятган ўлжаларимиз учун ҳар бир имконият, шарт-шароит давлатимиз эътиборидан четда қол-

ҲУРМАТ ВА ФАҲР

Тошкент туманидаги «Келес автобустакси саройи» очик акциядорлик жамияти вилоятимиз ва қисман пойтахт аҳолисига транспорт хизмати кўрсатувчи йирик жамоалардан бири ҳисобланади.

Бахтиёр Нурматов ўз меҳнат фаолиятини айнан шу даргоҳда бошлаб, йилгирма йилдан ортик вақт мобайнида автосозловчи бўлиб ишлаб келмоқда. Автобусларни сошлаш, салонларда мижозлар учун енгиллик ва қулайлик яратиш, уларни бир маромда, талаб даражасида ишлашларини таъминлашда моҳир механикнинг ҳиссаси каттадир. У зиммасидаги вазифаларини ўз вақтида, сифатли адо этишга одатланган ва шу тариқа жамоада ҳурмат қозongan.

— Ҳар сафар ишга келаётиб, хизматга, ўқишга ёки бошқа зарур юмушларига отланган замондошларимизни кўриб, ўзимни ҳамият учун керакли инсон эканлигимни ич-ичимдан ҳис қиламан, — дейди Бахтиёр Нурматов. — Юртдошларимиз хизматига доимо камарбаста эканлигимиздан фахрланаман.

СУРАТДА: (чапда) «Шуҳрат» медали соҳиби, автосозловчи Бахтиёр Нурматов. Даврон АХМАД олган сурат.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг яқинда матбуотда эълон қилинган «Мева-сабзавотчилик ва узумчилик соҳасида иқтисодий ислохларни чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони ҳамда унинг ижросини таъминлаш, мева-сабзавотчилик тармоғини бошқариш тизимини такомиллаштиришга оид қарори соҳани жадал ривожлантиришда муҳим ҳуқуқий омил бўлиши аниқ.

МУҲИМ БОСҚИЧГА КЎТАРИЛДИ

Серкўёш ватанимиз азалдан ўзининг жаннатмакон бог-роғлари, етти иқлимда ҳам битмайдиган сарчил, шифобахш, беназир мева-сабзавотлари билан донг таратган. Узимизнинг бог ва тоқзорларда етиштирилган мева ва узумлар, серхосил тупроғимизда бунёд бўлган сабзавотлар инсон вужуди учун зарур маъданлар, камёб моддаларга бойлиги, экологик тозаллиги билан ажралиб туради. Шу боисдан ҳам, ўзбек диёрида етиштирилган бундай маҳсулотлар ҳатто, хориж давлатларида юксак қадрланади, ўз-ўзидан маълумки, уларга талаб ва эҳтиёж нихоятда катта.

Афсуски, жойларда аграр соҳанинг етакчи, сердаромад тармоғи ҳисобланган мева-сабзавотчилик ва узумчиликка эътиборнинг бироз сустлиги, хусусан, бог ва тоқзорларнинг қаровсиз ташлаб қўйилгани, улар парварлишидаги бирламчи ва зарурий юмушлар, маҳсулот тайёрлаш ва қайта ишлаш борасидаги технология жараёнлар назардан четда қолаётгани, бу борада жиддий янгиликлар ҳамда ислохотлар етишмаслиги, энг муҳими, ҳосил етиштириладиган майдонлар ўзининг ҳақиқий эгасини, укувли, тақриблик богбону соҳибдорини топмаётгани туфайли тармоқда оқсоқил сезилаётганлиги ҳам сир эмас.

— Сирасини айтганда, бог ва тоқзорлар ҳосилдорлигини, тупроқ унумдорлигини ошириш, навларга эътибор қаратиш, кўчатчиликни ривожлантириш, меваю узумларнинг бир вақтлар кўзни қамаштириган ноб, серхосил турларни тиклаш, шу тариқа маҳсулот сифатини ошириш ечимини кутаётган катта муаммага айланб улгурган эди, — дейди Қубрай туманидаги мева-сабзавотчиликка ихтисослашган «Қубрай» ширкат ҳўжалиги пудратчиси, кекса богбон Файрат Сулаймонов. — Худди шу иқлим, шу шароитда боглардан 100-140 центнердан мева, тоқзорлардан эса 110-130 центнергача узум етиштирилганини яхши эсламан. Уша доврқ, ўша самарадорликни тикласа бўлади.

Дарҳақиқат, ер унумдорлигини ошириш, агротехник жараёнларни мақбул палларда, зараркунанда ва турли касалликларга қарши кураш тадбирларини тўла, сифатли ўтказиш, ерга эгаллик ҳиссини кўчатириш, янгича меҳнат муносабатларини шакллантириш, ҳисоб-китоб ишларини замонавий усулда тартибли олиб бориш, бир сўз билан айтганда, ерларни ҳақиқий эгасига бериш, тармоқда фермерлик ҳаракатини оммавий йўлга қўйиш орқали қўзланган мақсадга етишиш мумкинлигини ҳеч ким инкор этолмас керак. Юқорида тилга олинган Президент Фармони ана шундай долзарб вазифалар қўйилди, уларнинг қўпчилиги янги мулкдорларга сотилди. 148 та корхонанинг давлат улуши бўлган активлари хусусий мулк сифатида сотилди.

Утган йили 17 та ижтимоий аҳамиятга эга бўлган объектлар

Ҳасанбой САЪДУЛЛАЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»
муҳбири.

(Давоми 2-бетда).

Хусусийлаштириш: Олдинда катта ВАЗИФАЛАР ТУРИБДИ

Мамлакатимиз мустақилликка эришгандан кейин вилоятимизда демократия ва бозор ислохотларини чуқурлаштириш, иқтисодий тарқор ривожлантириш ва аҳолининг турмуш даражасини яхшилашни таъминлаш йўлида катта одим ташланди. Шу йиллар давомида иқтисодийнинг деярли барча тармоқларини ислох қилиш таъминланди.

Хусусий мулк негизда ҳўжалик юритишнинг кўп тармоқли шакллари барпо этилди. Вилоятда 4500 дан ортик корхона, иншоот ва давлатнинг бошқа

мулклари хусусийлаштирилди. Ҳозирги вақтда ялпи ички маҳсулотнинг тўртдан уч қисмидан кўпроги иқтисодийнинг нодавлат секторида иш-

лаб чиқарилмоқда. Савдо, аҳолига хизмат кўрсатиш, қишлоқ ҳўжалиги ва бошқа кўпгина тармоқларда давлатга қарашли корхоналар деярли қолмади. Бозор инфратузилмалари кескин кўпайди. Республикаимиз Президентини Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги маърузасида мутасаддилар олдига хусусий секторни илдам ривожлантириш, унинг

иқтисодийтадаги улушини кўпайтириш, шунингдек, ҳўжалик тузилмаларининг устав жамғармаларида давлат улушини кескин камайитириш, қимматли қоғозлар, айниқса, унинг иккитамчисини ривожлантириши таъминлаш бўйича аниқ вазифалар қўйди. Президентнинг 2005 йил 14 мартдаги «2005-2006 йилларда корхоналарни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш дастури тўғрисида»ги қарори ҳам ана шу вазифаларни ҳал қилишга қаратилди. У мулкдорлар синфини шакллантириш ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш учун кенг имкониятлар очиб берди. Бу қарорни бажариш мақсадида корхоналар, активлар ва иншоотларни савдога қўйиш, баҳолашни назарда

тутган режа-ҳадвали тасдиқланди. Бу вазифаларни бажариш учун бизнинг мавжуд барча имкониятларимиз, моддий-молиявий ресурсларимиз сафарбар этилиши, чет эл сармоясига жалб қилиниши лозим.

Таъкидланган қарорга мувофиқ 2005-2006 йилларда вилоятда 203 та корхона, активлар ва объектларни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш кўзда тутилган. Ҳозирги кунга келиб, уларнинг ҳаммаси баҳоланди, савдога қўйилди, уларнинг қўпчилиги янги мулкдорларга сотилди. 148 та корхонанинг давлат улуши бўлган активлари хусусий мулк сифатида сотилди.

Утган йили 17 та ижтимоий аҳамиятга эга бўлган объектлар

(Давоми 2-бетда).

ВИЛОЯТ ҲАҚИҚАТИ

ЯНА ИККИ МИНГ МИЖОЗ

Юқориқирриқ тумани аҳолиси телефон алоқасининг яна бир қулай туридан фойдалана бошлади. Бу ерда мавжуд телефон станцияси қуввати оширилди. У энг замонавий қурилма ва техник мосламалар билан жиҳозланди.

Эски АТС бундан деярли 30 йил аввал ишга туширилган бўлиб, сизгими саккиз минг рақамдан иборат эди. Эндиликда унга яна икки

минг рақам қўшилди. Янги мижозлардан 500 нафардан ортигига телефон ўрнатиб берилди.

Акбар АЛИЕВ.

НАВБАТ ТУМАН БОСҚИЧИГА

«Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Окўрғон туман кенгаши ташаббуси билан умумтаълим мактабларининг 5-, 7-синф ўқувчилари ўртасида «Озод юрт фарзандиман» деб номланган курик-танлов ўтказилмоқда.

Танлов уч босқичдан иборат бўлиб, мактаб, худудлар ҳамда туман миқёсида ўтказилди. Навбатдаги худудий босқичда 50 та мактаб гуруҳлари 8 та худудга бўлиниб, ўзаро беллашмоқда. Жумладан, Гулистон қишлоғи худудидида жойлашган 4-, 3-, 9-, 10-, 38-умумтаълим мактаблари орасидаги танлов 9-умумтаълим мактабда бўлиб ўтди. Унда гуруҳлар бешта

шарт бўйича синаб кўрилди. Ватани мадҳ этиш, юртни улуғлаш, мустақилликни асраш, огоҳлик, ёрқин мавзу ҳамда саҳна кўриниши каби шартларни 38-умумтаълим мактабининг «Камалак» гуруҳи муваффақиятли бажариб, ғолиб бўлди. Уларга эсдалик совғалари ҳамда туман босқичига йўлланма топширилди.

Мўмин ИБОДОВ.

Чирчиқ шаҳридаги тери-таносил касалликлари диспансери кейинги йилларда ташландиқ, қаровсиз холга келиб қолганди.

ДИСПАНСЕРНИНГ ЯНГИ ҚИЁФАСИ

Шаҳар ҳокимлигининг савий-ҳаракати билан диспансер янгича қиёфа касб этди. 22 миллион сўмлик маблағ ҳисобига капитал таъмирланиб, қайта фойдаланишга топширилди. Бугунги кунда бу ерда 25 нафар бемор бир вақтининг ўзида соғлиқларини

тиклашлари мумкин. Бу ерда 4 нафар малакали шифокор ва 16 нафар ҳамшира намунали хизмат кўрсатишмоқда. Бинонинг қолган қисми ҳам қайта таъмирланиб, қўшимча 40 та ўрин яратилиши кўзда тутилган.

Хуррият МўМИНОВА.

УЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

Янгийўл туманида 240 та кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолият юритяпти. Улардан 236 таси микрофирма, 4 таси эса кичик корхоналардир.

Туман ҳокимлиги ҳузурида ташкил этилган тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекцияси томонидан 150 та янги кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик тузилмаларини ташкил этиш ривожлантирилди.

Тадбиркорлардан газ, сув, электр энергияси, турар-жойни нотураж бўйича 135 та ариза қабул қилинди ва тўлиқ расмийлаштирилди. 86 та корхона эса давлат реестридан чиқарилди. Хуришда НАЗАРОВА.

Долзарб мавзу

ЙЎЛИНГИЗ БЕХАТАР БЎЛСИН

Республикада йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш комиссиясининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида таъкидланганидек, шахар ва қишлоқларимизни боғловчи катта-кичик йўлларда бахтсиз ҳодисалар камаймаяпти.

Чунончи, ўтган йилнинг ўн бир ойи мобайнида мамлакат йўлларида 9827 та йўл-транспорт ҳодисаси юз берди.

Йўл-транспорт ҳодисалари вилоятимизда ҳам ортиб борапти. Тахлиллар шунини кўрсатмоқдаки, кўнгилсизликлардан, айниқса, болалар жабр тораяпти.

Катта-кичик йўлларимизда юз бераётган бахтсиз ҳодисалар мутасадди ва раҳбар ходимларнинг транспорт воситаларининг техник ҳолатини яхшилаш, ҳайдовчилар малакасини ошириш ва масъулиятини кучайтириш, йўловчилар, айниқса, болаларни кўча ҳаракати, катта йўлларда юриш-туриш қоидалари билан таништириш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олишнинг бошқа ташкилий-амалий жиҳатларига эътибори сусайиб кетганлигидан далolat беради. Бир қатор идора, бошқарма, корхона ва ташкилотларда йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олишга қаратилган тадбирлар деярли ўтказилмапти. Транспорт воситаларидан фойдаланиш, уларни сақлаш қоидаларини бузиш ҳоллари камаймаяпти. Айниқса, автомашиналарни ҳайдовчиларнинг уйларида бериб қўйиш ва назоратсиз қолдириш кўпгина оғир оқибатли йўл-транспорт ҳодисалари содир этилишига олиб келмоқда.

Вилоятимизда шахсий транспорт ҳайдовчилари айби билан ўз берган бахтсиз ҳодисалар кўпайди. Маст ҳолда автомашина рулига ўтириш ҳоллари кўп учрайпти. Қишлоқ хўжалик корхоналари, «Авто-транс» уюшмаси, йўловчи ташувчи транспорт ташкилотлари, соғлиқни сақлаш, халқ таълимий муассасалари ҳайдовчилари фаолиятида бундай ҳолатлар тез-тез юз берапти.

Тахлил қилинаётган муддат давомида автомобиль йўлларида болалар кўпроқ жабр кўрганиги, айниқса, ачинарли. Бунинг асосий сабаби болалар йўл ҳаракати қоидаларини яхши билмасликлари, мактабларда уларни ўқитиш савияси пастлиги билан боғлиқ. Ҳаракат хавфсизлиги синфлари, бурчаклар, автомайдонча ва шахарчалар ташкил этиш талаб даражасида эмас. Малакали ўқитувчилар, махсус дарсликлар, кўргазмали қуроллар етишмайди. Махалларда, кўп қаватли уйлар атрофида болалар учун махсус майдончаларни жиҳозлашга ҳамиша ҳам етарли эътибор берилмавермапти.

Йўловчи ташиш билан шуғулланувчи хусусий корхоналарда ҳайдовчиларнинг касб маҳорати паст, уларнинг меҳнатини тўғри ташкил этиш билан етарли шуғулланилмайди, техник ва тиббий кўрик ҳамиша ҳам талаб даражасида йўлга қўйилмайди. Натижанда, оғир оқибатли автоҳалокатлар айнан шу турдаги транспорт воситалари ҳайдовчилари томонидан содир этилаётганлиги аниқланмоқда.

Йўллар — иқтисодий ва маънавий — маърифий ҳаётимизнинг қон томирларидир. Ёзу қиш уларда транспорт воситалари бир маромда, хавф-хатарсиз катнаб туришини ташкил этиш давлат аҳамиятига молик муҳим вазифадир.

Транспорт воситаларига эга бўлган барча ташкилот ва корхоналар, хусусий шахслар буни асло унутмасликлари, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш учун барча зарур чора-тадбирларни кўришлари керак. Бу ҳозирги қиш-қировли кунларда, айниқса, муҳимдир.

Жўрабек МУРОДОВ.

Мавсум тадориғи

КЕЧИКТИРИБ БЎЛМАЙДИ

Қиш фаслининг ярми ортда қолди. Кўп ўтмай, дехқонлар янги мавсумни қарши олиб, баҳорги юмушларни бошлаб юборадилар. Демак, ҳозир янги мавсум олдида кўриладиган турфа тайёргарлик ишларини тартибли, пухта адо этиш учун қулай фурсатдир.

Хусусан, техникани мавсумга тайёрлаш, яъни жорий таъмирлаш ва соғлаш кечиктириб бўлмайдиган муҳим жараён. Бунга масъулият билан ёндашиб, бор куч ва имкониятларни ишга солганлар эса ўз вазифаларини барвақт яқунлашга эришмоқдалар.

Юқоричирик тумани марказий машина-трактор парки жамоаси ҳам ўз тасарруфидоги қишлоқ хўжалик техникаларини таъмирлаб, шай ҳолга келтирди. Шу билан бирга, бу ерда шартнома асосида ширкат хўжаликларига тегишли трактор ва агротехник усуналарга ҳам сифатли соғлаш хизмати кўрсатилди.

Мазкур машина-трактор парки ўз техникалари билан тумандаги бир қатор ширкат хўжаликларини пудратчиларига хизмат кўрсатади. Бунинг ҳисобига ўтган мавсумда 510 миллион сўмдан ортиқ даромад кўрилди. Соф фойданинг салмоқли қисми техника базасини мустаҳкамлаш ва зарур эҳтиёт қисмлар сотиб олиш ҳамда илгорларни қўшим-

ча рағбатлантиришга йўналтирилмоқда. Шу кунгача бу ерда 9 та «Магнум», 100 та чопиқ ва ҳайдов тракторлари, юзлаб культиватор, сеялка, борона, чизель каби механизмлар сифатли таъмирдан чиқарилди. Бу ишларда паркининг Саидали Шоюсупов, Абдували

Нишонов, Абдумалик Эргашев, Намоз Ризаев каби чилангар ва механикларнинг ҳиссаси айниқса, катта бўлди. Айни вақтда мавжуд ўрим комбайнларининг яроқсиз қисмларини янгилаш ва қайта таъмирлаш ишлари давом эттирилмоқда.

Шерзод РАХМАТУЛЛАЕВ.

СУРАТЛАРДА: ёш чилангар Шерали Жўрабоев соғлаш жараёнида техниканинг «тили»ни тушуниб бормоқда; (чапдан) чилангар Абдумалик Эргашев, парк раҳбари Абдурахим Алматов ҳамда малакали механик Намоз Ризаев жорий таъмирдан чиққан техникаларни кўздан кечирмоқда. Даврон АХМАД олган суратлар.

Нодавлат ташкилотларда

МАВСУМГА ОИД СУҲБАТЛАР

Қишнинг қировли кунлари аҳолининг иссиқлик манбаларига бўлган эҳтиёжи ортишига сабаб бўлмоқда.

Турли хил иситиш мосламаларидан ноқонуний фойдаланиш оқибатида ноҳусу вазиётлар юз бериши табиий. Шундай ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида Қизил ярим ой жамияти вилоят кенгаши томонидан республика «Инсонийлик» услубий-ўқув марказида вилоятнинг барча туман ва шахарларидан келган мактаб ўқитувчилари ва маҳалла фаолларига фавқулодда вазиётлар содир бўлганда нималарга тайёр туриш кераклиги, зарур пайтларда биринчи тиббий ёрдам кўрсатиш мавзуларида давра суҳбатлари ҳамда ўқув-масгулотлари ташкил этилмоқда.

Ана шундай тадбир Бекобод шаҳрида ҳам бўлиб ўтди. Унда шахардаги барча корхона, идора вакиллари ва мутасадди ташкилотлар раҳбарлари иштирок этиб, профилактика ишларидан хабардор бўлдилар.

Мўмин ИБОДОВ.

Тадбир

МУНОСИБЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

Вилоят ички ишлар бошқармасида Ватан ҳимоячилари кўнига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони билан мунофотланган экспертиза ва криминалистика бўлими катта эксперти Евгений Пугачёвга «Меҳнат шўхрати» ордени топширилди.

Хизматда яхши кўрсаткичларга эга бўлган бир неча ходимлар ички ишлар вазири буйруғига асосан мuddатидан илгари махсус унвон билан тақдирландилар.

Сайёра РИХСИЕВА.

ҲОМИЙЛАР КЎМАГИДА

«Олмалиқ кон-металлургия комбинати» «Ҳомийлар ва шифокорлар йили» дастури асосида Ангрэндаги реконструкция ишлари тугалланган тез тиббий ёрдам марказига 230 миллион, шунингдек, шахардаги туғруқхонани таъмирлашга 800 миллион сўм маблағ ажратишни режалаштирди.

АЛОҲИДА ҚОЗОНХОНА

«Ўзбекқўми» очиқ акциядорлик жамияти томонидан қиш мавсуми олдида шахардаги 11-, 37-, 38-умумтаълим мактабларининг томлари мустаҳкамланди. Айни пайтда бошқарма Чирчиқдаги «Ҳаракат плюс» хусусий корхонаси ҳамкорлигида мазкур муассасалар учун алоҳида иситиш қозонлари ўрнатилмоқда.

АСОСИЙ ЭЪТИБОР — ЭКСПОРТГА

Ўтган йилни 350 миллион сўм соф фойда билан яқунлаш, ҳоржий сармоёга эга «Саноатқалиноғозасавдо» очиқ акциядорлик жамияти бу йил буюртмачиларга 15 миллиард сўмликдан зиёд маҳсулот сотиш режаси билан ишлаяпти.

Мунира ИСАЕВА.

Электр қуввати ҳақиқатини ишончли таянчларидан биридир. Ишлаб чиқаришнинг барча тармоқларини, аҳоли ҳаётини бу омилсиз тасаввур қилиб бўлмайди.

Вилоятимизда ҳам қатор замонавий усуналанган корхоналар барпо этилган ва улар тинимсиз ишламоқда. Бизнинг нурхонамиз иссиқлик электр станцияларининг тўнғичларидан биридир. У қирқ йилдан кўпроқ вақтдан бери бир маромда ишлаб турибди.

Дастлабки вақтларда иситиш қозонларига соатига 50 минг киловатт электр энергияси етказиб бериш қувватига эга эди. Кейинчалик Ангрэн шаҳри эҳтиёжи учун иссиқлик энергияси етказиб бериш лозим бўлиб қолди. Шунинг билан иссиқлик энергияси билан таъминлаш йўлга қўйилди. Уша вақтда соатига 80 гигакалорий энергия ҳосил қилинган бўлса, орадан ўн йил ўтгач, бу кўрсаткич 350 гигакалорийга етказилди. Эндиликда шахарнинг иссиқлик энергиясига нисбатан эҳтиёжининг ярмидан кўпроғи нурхонамиз улушига тўғри келмоқда.

Корхонамизда технология жараёнларини тако-

Тўнғичнинг масъулияти ўзгача

миллаштириш, замонавий асбоб-усуналарни жорий қилиш, эскиларини янгилаш билан алмаштириш, шунга яраша ишчи-хизматчилар малакасини ошириш тўхтовсиз давом этиб келмоқда. Ҳозирги кунда корхонамизда ўн битта буг қозони, саккизта буг турбинаси тўлиқ қувват билан ишлаб, уларда миллион-миллион киловатт-соат электр ва қўпгаб гигакалорий иссиқлик энергияси ҳосил қилинапти. Кейинги вақтларда кўшимча ишчи

ўринлари ташкил этилди ва ишчи-хизматчилар 1100 нафардан ошиб кетди. Шундан қарийб 40 фоизи хотин-қизлар бўлиб, улар иш жараёни энгил бўлинмаларда ишлашда ва қатор имтиёзларга ҳам эга. 2006 йил Ҳомийлар ва шифокорлар йили деб эълон қилинганлиги бизни ҳам хайри ишларга чорлади. Бундай тадбирларда мунтазам катнашиб, баҳоли қудрат улушимизни кўшиб келаяпти. Чунончи, Сихат-саломатлик йили му-

СУРАТДА: қозон цехи жамоаси аъзолари иш жараёнида. Мунаввара ИСОКУЛОВА олган сурат.

инвестицион мажбуриятлар қабул қилиш шарт билан пулсиз сотиш учун тақлиф этилган эди. Бу корхоналарни сотиш паст рентабелли, зарар кўриб ишлайдиган, иқтисодий ночор корхоналарни ва кам ликвидли объектларни сотиш билан боғлиқ бўлган муҳим муаммони ижобий ҳал қилиш имконини берди. Инвесторларнинг фаол иштирок этишига уларга берилган им-

қилинади. Бу хусусийлаштиришни тезлаштиришга ёрдам бермоқда. Ҳозирги вақтда аксарият сотилган объектлар бўйича инвестицион фойдаланиш ўсиши кўзга ташланмоқда, белгиланган мажбурият бизнес-режалари бажарилляпти. Шу йилнинг бошигача инвесторлар 1 миллиард 608 миллион сўм инвестиция мажбуриятлари киритдилар. Вилоятимизда қулай инвестици-

қайта қуриш ва техникавий жиҳозлашга йўналтирилади. Инвестицион мажбуриятлар тизимида янги технологиялар, технологик асбоб-усуналарни жорий қилиш, эҳтиёт қисмлар сотиб олиш, айланма маблағларни тўлдириш, кредиторлик қарзларини узиш ва бошқа шун каби мақсадлар назарда тутилган ва уларнинг ҳаммаси ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажми ва

сотишдан келган даромад 718 миллион 349 минг сўмга етди. Унинг қутилаётган миқдори эса 660 миллион 450 минг сўм эди. Бироқ, давлат мулкни давлат мулк қўмитаси органлари иштирокисиз ноқонуний сотиш фактлари ҳам аниқланди. Чунончи, Окқўрғон туманидаги хўжалик ҳисобида ишловчи поликлинника, Ангрэн шаҳридаги 2-руда бошқармасининг «Лола» дўкони сотилишида шундай нуқсонга йўл қўйилган. Бу фактлар бўйича материаллар прокуратура органларига топширилган. Давлат мулк қўмитаси вилоят бошқармаси ва унинг жойлардаги бўлимлари ишонч телефонлари ишлаб турибди.

Хусусийлаштиришнинг барча манбааларидан тушган маблағ 3 миллиард 88 миллион 166 минг сўмни ташкил этди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон иқтисодиётида хусусий секторнинг улуши ва аҳамиятини кескин ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонини амалга ошириш юзасидан ишлар ҳамон кенг қўламда давом этмоқда. 2005 йилда эришилган ютуқлар қатори кўпгина камчиликларга ҳам йўл қўйилди. Уларни тақрирламоқчи учун барча чораларни кўрмоқдамиз. Жорий йилда иқтисодий ислохотларни янада ривожлантириш бўйича олдимизда катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Бу ҳар биримиздан янада зўр ғайрат-шижоат, омиқкорлик билан ишлашни талаб этади.

Ҳикмат РАХИМОВ, Давлат мулк қўмитаси вилоят бошқармаси бошлиги вазифасини бажарувчи.

Хусусийлаштириш: олдинда катта вазифалар турибди

тиёзлар ва қафолатлар катта таъсир кўрсатади.

Ўтган йили қулай инвестицион шароитларни яратиш бўйича қўрилган чора-тадбирлар туфайли давлат мулк қўмитасининг вилоят бошқармаси томонидан хусусийлаштирилган корхоналарнинг акцияларини бепул сотишда инвесторлар билан инвестиция мажбуриятлари қабул қилиш бўйича шундай шартномалар тузилдики, унинг натижасида энг кам қиймати 1067,5 миллион сўм бўлгани ҳолда мулклар 2261,5 миллион сўмга сотилди. Инвестицион мажбуриятлар ҳисобига сотиб олинган акциялар пакети, технологик асбоб-усуналар ва корхоналар солиқ ва бож тўловларидан озод (Давоми. Боши 1-бетда).

он шароит вужудга келди. Бу чет эл сармоядорларининг ҳам мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш ишларида катнашини фойдалаштирди. Бунда акциядорлик корхоналари катта ўрин эгалламоқда. Яқин икки йил давомида етакчи ва ижтимоий аҳамиятга эга бўлган тармоқ (кимё, нефть-газ, қурилиш индустрияси ва бошқалар) корхоналари давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштиришнинг асосий иншоотлари бўлиб қолади. Шунингдек, ношароитли чиқариш соҳаси объектлари дастурга киритилган. Инвестицияларнинг асосий қисми иқтисодиётнинг етакчи тармоқларини ривожлантиришга, хусусийлаштирилган ишлаб чиқаришларни янгилаш, корхоналарни

сифатини оширишни таъминлайди. Сотиб олинган иншоотлар ва акцияларнинг энг кўп улуши чет эл инвесторлари ҳиссасига тўғри келади. Ўтган йили топшириқдаги 47 та ўрнига 60 та объект хусусийлаштирилди, режа 128 фоиз қилиб бажарилди. Давлат мулкни хусусийлаштиришдан 1 миллиард 203 миллион 432 минг сўм кириш қилинди. Ассетида бу кўрсаткич 971 миллион 549 минг сўм бўлиши қутилаётган эди. Хусусийлаштириш жараёнига аҳоли, корхоналар маблағларини, эркин савдода акцияларни сотишдан тушган инвестицияларни кенг жалб қилиш бўйича олиб бориладиган ишлар натижасида 488 миллион 523,7 минг сўм маблағ тушди. Акцияларни чет эл сармоядорларига

ГРИППНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ МУМКИН

Касалликни даволашнинг асосий омили — ўз вақтида тўғри ташхис қўйишдир. Ҳаммага маълум ушбу ҳақиқат куз-қиш мавсумида кенг тарқаладиган гриппга қарши самарали курашишда катта аҳамият касб этади.

Грипп аломатлари бошқа ўткир респираторли вирусли инфекциялар кўринишларига ўхшаб кетади. Бироқ ушбу касалликларни даволаш услуби ўзига хос ва шунинг учун уларни юзага келтирувчи вируснинг хусусиятларини ўз вақтида аниқлаш зарур. Бу Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Вирусология институтини ҳузурида ташкил этилган Грипп миллий марказининг вазифаларидан бири ҳисобланади. Поликлиника тармоғи ва давлат санитария-эпидемиология назорати ходимлари мамлакатимизда гриппнинг олдини олиш, ташхис қўйиш ва даволаш ишларини мунтазам ва муваффақиятли амалга оширмоқда, — дейди Грипп миллий маркази раҳбари Равшан Раҳимов. — Грипп вирусини инсон организмига ҳаво орқали юқтириш ва тез тарқалиши вазиётни анча мураккаблаштиради. Вақти-вақти билан ушбу касаллик эпидемияси дунёнинг қатор минтақаларини қамраб ола-

нинг янги ва самарали услубларини топиш, одамлардаги грипп ва "пандара" гриппига ўз вақтида ташхис қўйишни талаб этади. Грипп миллий маркази мутахассислари айнан шу иш билан шуғулланмоқда. Грипп бўйича эпидемиологик вазиётни тўлиқ назорат қилиш учун республикамиз ҳудудларида ҳам марказнинг таянч базалари ташкил этилган. Лабораториямизда ўрнатилган замонавий асбоб-усуналар эса гриппнинг барча турларига ташхис қўйиш ва дори-дармонларни синаш имконини беради. Бундан ташқари мутахассисларимиз Ўзбекистон Фанлар академияси Зоология институтининг орнитологлари билан биргаликда ёввойи қушлар тўпланидан жойларни мунтазам текширмоқда ва бу ишлар натижасида мамлакатимизда "пандара" гриппи манбалари йўқлиги аниқланди. Бугунги кунда Грипп миллий марказида гриппнинг олдини олиш ҳамда даволашнинг барча жиҳатлари бўйича кенг қўламли ахборот тўпланган ва бу маълумотлар билан Интернетда очилган "gripp.uz" сайтида танишиш мумкин. Ўза муҳбири А. ИВАНОВА ёзиб олди.

ОЙЛИК ЯКУНЛАНДИ, ТАДБИРЛАР ДАВОМ ЭТАДИ

2005 йилнинг 14 декабридан шу йилнинг 14 январига қадар Ватан ҳимоячилари кунига бағишланган оммавий ватанпарварлик ойлиги тадбирлари бўлиб ўтди.

Мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти вилоят кенгаши томонидан ойлик доирасида ташкил этилган тадбирлар вилоятимизнинг барча шаҳар ва туманларида уюш-қоқлик билан ўтказилди. Айниқса, ёшлар онгида ва-танпарварлик туйғуларини шакллантириш мақсадида «Мардлар кўриқлайди, Ва-танни!», «Ватан ҳимояси — муқаддас бурч», «Миллий армиямиз мустақиллигининг, тинч ва осойишта ҳаётимизнинг мустахкам кафолати», «Қуролли кучларимиз — фахримиз» каби мавзуларда ўтказил-

ган тадбирларнинг аҳами-яти катта бўлди. Шунингдек, автомобиль мактаблари курсантлари-нинг ҳамда ўқувчи-ёшлар-нинг жисмоний жиҳатдан чиниқилари учун курсантлар кўкурлаши, ҳар-бий эстафета, пневматик куролдан ўқ отиш, тош кўтариш, турникда торти-лиш каби турли спорт му-собақалари ташкил этил-ди. Тадбирлар давомида пойтахтдаги Темурийлар тарихи ҳамда Қуролли Куч-лар, «Ватанпарвар» ташки-лоти марказий кенгаши биносидан жойлашган

«Шонли Ватан тарихи» му-зейларига ҳамда худуд-лардаги ҳарбий қисмлар-га ташрифлар автома-табларда таҳсил олаётган курсантларда катта таас-сурот қолдирди. Чирчиқ автомобиль мактаби томонидан ша-ҳардаги 15-умумтаълим мактабининг 9-синф ўқу-вчилари иштирокида уюш-тирилган «Жасорат» дар-си доирасидаги Ватанимиз Қуролли Кучлари тарихи, ҳозирги кундаги салоҳия-ти, шунингдек, ҳарбий со-ҳада амалга оширилаёт-ган ислохотлар тўғрисида қизгин суҳбатлар ўқувчи-ёшларда катта қизиқиш уйғотди.

Саид ҲАСАНОВ.

Таълим ва ислоҳот

Республика Президентининг «2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат дастури тўғрисида»ги Фармони эълон қилинганидан кейин жойларда таълимни ислоҳ қилиш соҳасига янада жиддий эътибор қаратилмоқда.

Бунда фақат таълим сифатини ях-шилаш, малакали ўқитувчиларга эга бўлиш, мактабларнинг моддий-тех-ник базасини яхшилашгина эмас, балки таълим масканларини тубдан реконструкция қилиш, шу орқали за-монавий кўринишдаги қулай ўқув даргоҳига эга бўлиш ҳам кўзда ту-тилган. Бўка тумани мактабларини 2005-2006 ўқув йилига тайёрлаш учун таъмирлаш ишларига 586 мил-лион 288 минг сўм маблағ сарф-ланди. Масалан, ўтган ўқув йили олдида 5 та умумий ўрта таълим мактаблари биноси капитал таъмир-ланди, бу йил 575 ўринга эга бўлган 8-мактаб биноси реконструкция қилиниб, тантанали равишда эгала-рига топширилди. Қурувчилар то-монидан 68 миллион сўмлик иш ба-жарилди. Бундай ишлар бу йил ту-мандаги қатор мактабларда ҳам амалга оширилди. Масалан, 17-мак-

ДАВЛАТ ДАСТУРИ АМАЛДА

табда 182 миллион 472 минг сўмлик, 49-мактабда 163 миллион сўмлик, 52-мактабда 173 миллион сўмлик реконструкция ишлари ба-жарилди. Қурувчи ташкилотлар шу йилдаги таъмирлаш ишларини ҳам ўз зиммаларига олган-лар. Жижоҳ ва мебелларнинг 80 фо-изи улар томонидан ўрнатилди. Энди бу мактабларнинг синф хо-наларига, фан кабинетларига кир-ган ёшлар ўзларини янги бинода-гидай ҳис қилмоқдалар.

Мактабларни таъмирлаш ҳақида гап кетганида иситиш ти-зимини сошлашга ҳам алоҳида эътибор берилди. 54 та мактаб-нинг иситиш тармоқлари жорий таъмирланди. Бу ўринда мактаб-гача таълим ҳамда мактабдан

ташқари муассасаларда олиб бо-рилган ишларга ҳам тўхталмоқ жоиз. 16 та боғчада жорий таъ-мирлаш ишлари олиб борилди. 3- ва 13-боғчаларни капитал таъ-мирлашга 12 миллион 600 минг сўм сарфланди. 3 та мактабдан ташқари муассасаларда жорий таъмирлаш ишлари бажарилди. Ўқувчилар техник ижодиёти мас-канлари болаларнинг бўш вақт-ларини мазмунли ўтказиш билан бир вақтда ёшларда янгиликка

интилиш кўникмаларини шакл-лантиришга ҳам хизмат қилмоқ-да. Ўтган ўқув йилида бу мар-казларда тўғараклар сони 26 тага етказилган, уларга 1200 нафар бола жалб этилган. Тўғараклар-нинг 5 таси туман марказида, 2 таси 15-меҳрибонлик уйида, қол-ганлари қишлоқлардаги мактаб-ларда фаолият кўрсатмоқда. Ўқувчилар техник ижодиёти мар-казида ҳам 10 та тўғарак ишлаб турибди.

Тумандаги кўпгина мактаблар-ни жорий таъмирлашда ҳомий ташкилотларнинг ёрдами катта бўлаётти. Ф. Азаматов номли шир-кат ҳўжалиги томонидан ўз худу-дидаги 3 та мактабга бу йил 730 минг сўмлик қурилиш-таъмирлаш ашёлари олиб берилди. Жумла-дан, 6-мактабга 300 минг сўм аж-ратилди. Тумандаги машина-трак-тор парки, «Аккуммаш» корхона-си, «Хўжақўрган» ширкат ҳўжали-ги, «Сувоқова» ташкилотлари ҳам мактаблардан амалий кўмакларини аямадилар.

Шўхрат РЎЗМАТОВ, туман халқ таълими бўлими мудири.

Субҳи Тонг Отмоқдадир

Шоир Барот Исроил – саҳифамиз меҳмони

ЎЗБЕК СЎЗИ АСРАГАЙ

Ўзбекистон халқини, Эгам ўзи асрагай,
Қалбда имон, эътиқод — ўзбек сўзи асрагай.

Юзда меҳр нури бор, юрагида кўри бор,
Тогдай чўнг гурури бор, ўғил-қизи асрагай.

Ҳар кун савоб иш қилган, бурчини ўққан, билган,
Эл-юрт дуосин олган — нони, тузи асрагай.

Ор-номусли миллати, теран фикр, мулоқоти,
Кўйласа жон роҳати кўшиқ, сози асрагай.

Киш тўйдирар тупроғин, баҳор безар гулбоғин,
Етилтириб бор-йўғин — ёзи, кузи асрагай.

Муқаддас китоб қўлда, ҳар бир калима дилда,
Бир умр тақрор тилда — талаффузи асрагай.

БИР КУН ҚАЙТАДИ

Ёмонлик қилма асло,
Бир кун сенга қайтади.
Ҳақпараст эрур дунё,
Ҳақ сўзини айтади.

Ўз тилингда эрк берма,
Айтилган сўз қанотли.
Гердайиб, кўкрак керма,
Бўлмағил ёмон отлиғ.

Ёт элни қилма орзу,
Токи бошинг омондир.
Ҳар жойда бор тарозу,
Оқибати ёмондир.

ТОНГ ОШИФИ

Субҳидамда чарх уриб,
Тонгни куйлар бўзтўрғай.
Самоларни тўлдириб,
Кўкка бўйлар бўзтўрғай.

Тинчлигимиз тонгида
Тўш уради ҳавога.
Субҳидам ол рангида
Интилади зиёга.

Бўзтўрғайлар кўшиғи
Янграб турсин ҳар наҳор.
Кўйлайбер тонг ошиғи,
Тинчлик бўлсин барқарор.

Бўзтўрғайдек ҳар тонгни
Завққа тўлиб кўйлайман.
Шу Ватан, шу жаҳоннинг
Тинчлигини ўйлайман.

ҚАЙСИ КУН БОШЛАНГАН ҲАЁТИМ МЕНИНГ...

Қайси кун бошланган ҳаётим менинг?
Нурга йўрғакланган мурғаккина жон —
Эҳтимол, ҳаёти бошланган унинг,
Волида кўксидан тамшангани он.

Ёки «Алифбе»нинг расмин варақлаб,
Илк ҳарфни таниган дақиқаданми?
Ё қорадан оқни ажратиб, ёқлаб,
Ўзигин танитган ҳақиқатданми?

Қайси кун бошланган ҳаётим менинг?
Ҳамон эслолмайман у қутлуғ пайтни,
Эҳтимол, бошланган тўнғич севгимнинг
Номига битганда оташли байтни.

Қайси кун бошланган ҳаётим менинг?
Хайронман дунёнинг шу бир камига!
Балки ёлғиз бошим қовушган куни
Ҳаёт ҳам бошланган чинакамига.

Умримда ўн бир минг кеча-кундуз бор,
Ҳаётга йўллаган: кечами, тонгми?
Ё илк маош кўриб, онам мўътабар,
Одам бўлибсан, деб, қувонган онми?

Қайси кун бошланган ҳаётим менинг?
Мушкул экан ҳаёт сабоғи гоё,
Фақат англай олдим фарқини шунинг:
Ҳар кун бошланаркан янгитдан ҳаёт.

САККИЗИНЧИ УЧРАШУВ

Вилоятимизнинг истеъдодли ижодкорларидан бири Ҳамид Норкул ўзининг яна бир тўпламини чоп этиб, уни «Сиз барибир бошқачасиз» деб номлади. Шу кунгача шоирнинг кўплаб шеърӣ китоблари ва ҳужжатли қиссалари чоп этилган бўлиб, улар ўз ўқувчиларини аллақачон тогган. Бу галги тўпلام эса сал бошқачароқ тайёрланган.

Япроқлар қўлидан тортиқлайди ел.
Гарчи ёз фаслига бир чақирим бор,
Ёқангни ечтирар шошқалоқ АПРЕЛЬ.
Ёзнинг иссиқ кунлари эса июнь ойга бағишланган шеърда жуда яхши очиб берилган:
Офтобга қизарган юзини тутиб,
Ўт-ўлан сарғайиб боргани сайин.
От минган чавандоз каби гўёки,
Сув-сув терлаб борар, ҳансираб ИЮНЬ.

Ҳаёт шундаки тўпلامга қатор шеърлар билан бир-га детектив ҳикоялар ҳам киритилган.
Маълумки, кейинги пайтларда матбуотда Ҳамид Норкулнинг қатор детектив ҳикоялари чоп этилиб, ўқувчилар ўртасида анча қизиқиш уйғотди. Айниқса унинг турли газеталарда босилган «Йўлбарс овга чиқди» ҳамда «Қасос» детектив ҳикояларида кўтарилган мавзулар китобхонни бефарқ қолдирмайди. Тўпلامга шулар билан бирга яна иккита детектив ҳикоя ҳам киритилган.

Китобдаги «Бир оғиз гап...» бўлимида эса жажжи, лекин катта юкни ортомлаган шеърлар борки, ундаги фикрлар ҳеч қимми бефарқ қолдирмайди. Масалан:
Элдан сўра кимлигингни жавоб ўрама.
Болам, менинг бошимдаги қорни курама.
Йиқилганга елка тусанг ортга қарама,
Тик оёқда турган чоғинг ёрдам сўрама...
Ёки мана бу жажжи шеърдаги маънога эътибор беринг:
Чопдинг,
Қопдинг.
Нима Топдинг?
Борар-Келар-Йўлни Ёпдинг...

Умуман, китоб ўқувчини мушоҳада юриштига ундайди. Ундаги шеърлар ҳам, детектив ҳикоялар ҳам иқтидорли ижодкор Ҳамид Норкул истеъдодининг яна бир чиройли намойиши бўлган десак янглишмаймиз. «Сиз барибир бошқачасиз» китоби Ҳамид Норкулнинг ўқувчилар билан саккизинчи учрашувидир. Ўйлаймизки, навбатдаги учрашув ҳам уларни қувонтиради.
Тўнғич БЕК.

Ватанини ўйла, Барот, икки дунёнинг ҳам обод, Арзинг айлар ижобат, Тангри ўзи асрагай.

БИЗ КЕКСАЛАР

Биз кексалар шундай, кутаверамиз,
Дилдаги бор гапни айтаверамиз,
Баъзан этак силтаб кутаверамиз,
Кундек чиқиб, ойдек ботаверамиз,
Умр — карвон, бирма-бир ўтаверамиз.

Дунёда неларни кўрмайди одам?
Гоҳ шод этар гоҳи йиғлатар олам.
Турмуш тўқис бўлмас, доим бири кам,
Имон, эътиқоди собит, мустаҳкам,
Ҳаёт аччиқ-чучук, тотаверамиз,
Эзгу орзуларни кутаверамиз.

Азалдан шундайдир — кўёш, ер, осмон,
Бир умр синов қилар, бу давру замон,
Биров яхши дегай, биров дер ёмон,
Ҳақиқат ўқиға қаддимиз камон,
Ҳаёт аччиқ-чучук, тотаверамиз,
Биз кексалар шундай, кутаверамиз.

Коинотда ҳеч нарса йўқдир пойдор,
Умрнинг ибтидоси, интиҳоси бор.
Ҳеч ким боқий эмас, ганимат дийдор,
Қутлуғ айёмлардан бўлиб умидвор,
Ҳаёт аччиқ-чучук, тотаверамиз,
Биз кексалар шундай, кутаверамиз.

Истиқлолга етдик, шул эрди армон,
Қаддимиз ростладик, бошимиз осмон.
Барот шукронасин айтади ҳар он,
Куйлайди васфини бўлиб газалхон,
Ҳаёт аччиқ-чучук, тотаверамиз,
Биз кексалар шундай, кутаверамиз.

Ҳар бир даврнинг ўз кўшиғи бор. Уни ўша замоннинг фидойи ижодкорлари бунёд этади. Ана шу ижодкорларнинг ижодий маҳсули ўлароқ — давр кўшиқлари яратилади. Ҳар бир халқнинг маданият ва санъат соҳасидаги бойликлари, ўша миллатдан етишиб чиққан буюк алломалар учун устозлик вазифасини ўтаган десам, янглишмасам керак.

Шу маънода айрим ёш ижод-корлар, ўз халқининг маданий бойликларини менсимеган ҳолда уни ўзга эллардан қидиради. Албатта, жаҳон маданиятини ўрганиш жоиз. Аммо уни халқимиз қандай қабул қилишини ҳам ўйлаб кўриш лозим. Мен бу ерда ёшларимиз томонидан тингланаётган ҳамда ижро этилаётган ноаниқ, мантиқсиз, сершовқин кўшиқларни назарда тутмоқдаман.
Бу ҳақда кўп гапирилди, лекин уқмаяптилар. Айниқса, эндигина санъатга кириб келаётганлар ҳам ўша адашганлар ортидан бормоқда. Шарқда қадимий ота-боболаримиз яратиб кетган маданий бойликларни ўрганмай, фарбга қараб талпинишлари қалбда шарқ маданияти жўш урган ва унга интилан халқимизга малол келиши аниқ.
Бошқаларни билмадим-у, мен ўзим ҳозирги айрим ёш ижрочилар кўшиғини эшитолмайман. На мусикаси, на сўзи, на ижросида шарқона дид, усул, фаросат ва маҳоратни тополмайман. Тўғриси-ни айтиш лозим, ҳозирги кунда ёшлар истиқболли белгилаб берувчи, улар тарбиясига салмоқли таъсир кўрсатувчи омиллар ораси-да куйлаётган кўшиқларимизнинг ҳам катта аҳамияти бор десак, адашмаймиз. Бунинг энг салмоқли қисми шу куннинг гарданига юклатилганини эътиборга олсак, давримиз ашуларни қандай бўлиши лозимлиги янада англаш-лади. «Элим, юртим деб ёниб яшаш», ёниб куйлаш учун, тажри-бани, маҳоратни фидойи бобола-римиздан, доно, захматкаш халқимиз яратган маданий ва маърифий бойликлардан излаган ёшларимиз янглишмаслиги шубҳасиз. Истиқлолнинг шиори ҳарим шундай. Ким ўз халқининг тарихини, маданиятини ва келиб чиқишини билмас экан, ундайлар-дан ватанпарварлар, халқпарвар-лар етишиб чиқиши гумон.
Мен ўз тажрибамдан келиб чиқиб гапирадиган бўлсам, халқ ижодиётига кўпроқ эътибор бераман. Чунки, халқимиз яратган маданий бойлик барчага баробар тўшунарли ва содда. Унда жум-боқли сўзлар йўқ. Фашингга тегадиган ноўрин гаплар ишлатил-майди. Халқимиз оддийлик — буюкликдан нишона деб, бежиз айтмаган. Агар кўшиқ сўзи, маъносини, мавзусини ва усули тўғри-сида изланадиган бўлсак, ўзбек

халқ оғзаки ижодиётдан хоҳла-ганча ўрганиш мумкин. Менинг назаримда, ундан шоир ҳам, ёзувчи ҳам, бастакор ҳам, артист ҳам, олим ҳам, нотик ҳам, борин-ки, деҳқон ҳам ўрганиши жоиз.
Ижодкор ахлининг ғалати одатлари бўлади. Бири ёздадиган асарини ҳаммага айтиб беради, бошқаси сир тутади, бири эса шунчаки, йўл-йўлақай ён дафтари-га ёзиб юради. Ҳаётда одам ҳар хил тоифадаги кишилар билан мулоқотда бўлади. Ушандай пайтда доно ва гапга чечан, билимдон кимсалар ўз суҳбатлари-да халқ мақоллари, маталлари ва ҳикматларидан фойдаланиб чиройли иборалар тузиб, суҳбатга жон киргизади. Бундай пайтларда, ўша матал, мақол ва ҳикматларни хотирамда сақлаб қолишга ҳаракат қиламан. Қулай пайт туғилгани замон, уни чўнтак дафтарчамга ёки бир парча қоғозга ёзиб қўяман. Шундай йиғиб юриб, талайгина мақол, матал ва ҳикмат ҳамда ибратомуз фикрларни тўпладим. Уларни 1995 йилда босмадан чиққан «Меҳри-гий» тўпламига алоҳида боб қилиб, «Эл сўзи — дил сўзи» номи билан киритганман. Бунга айтишимдан мақсад шуки, ўша халқ ижодиётини ўрганишим натижасида, «Юрт қадрри» шеърӣ ёзилди. Унинг биринчи байтига эътибор қилинг:
«Дарбадар кезмасе ким юрт қадрин билмас эмиш,
Мусофир бўлмагунча мусулмон бўлмас эмиш».
Мен бу ибратомуз ҳикматларни шеър маржонига тизиб, сайқаллаб, ўз эгаси бўлиш халққа қайтар-дим. Уни композитор Анор Назар-ровга ўқиб бергандим, унга маъқул тушиб, шеърга ажойиб, ёқимли куй басталаб, қанот бағишладим. Хушбўвз хонанда Зоҳида Умарова ижро этиб, кўшиқни кўкларга парвоз эттирди. «Юрт қадрри» кўшиғи ана шундай дунёга келди.
Барот ИСРОИЛ.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

СОВУК ТУФАЙЛИ

Россиянинг Волга бўйида жойлашган қатор худудларда 30 даражали совуқ тушиши муносабати билан мактаблардаги машғулотлар қисман бекор қилинди. Бошқирдистон ва Пермь ўлкасида ҳаро-рат минус 25 даражадан пастласа, бошланғич синф ўқу-вчиларининг машғулотларга келмаслигига рўхсат берил-ди. Совуқ янада кучайса, юқори синфдагилар ҳам дарс-лардан озод бўлишади.

МУВАҚҚАТ РАИС

Исроил бош вазири вазифасини бажариб турган Эхуд Ольмерт «Қадими» партиясининг муваққат раиси этиб сай-ланди. Маълумки, бу партия мамлакат бош вазири Ариэль Шарон ташаббуси билан тузилган. Муваққат раис ҳақида-ги қарор Шарон шифохонага ётқизилгандан кейин Кнес-сетнинг «Қадими»га аъзо депутатлари иштирокида ўтқа-зилган биринчи йиғилишда бир овоздан қабул қилинди.

